

Vastaus Jussi Särkelän ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen vaikuttamistoimielinten toiminnan varmistamiseksi

VD/7588/00.02.00.03/2019

Jussi Särkelä sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kuntalain 27 §:n ja Vantaan Vanhusneuvoston toimintasäännön mukaan vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Lain toteutumisen varmistamiseksi ja ikäihmisten tarpeiden välittymisen varmistamiseksi kaupungin poliittiselle ja virkamiesjohdolle esitetään, että
-kaupunginhallitus nimeää edustajansa vanhusneuvostoon ja
-vanhusneuvosto voi nimetä keskuudestaan yhden edustajan kuhunkin lautakuntaan.

Sama menettely esitetään koskevaksi kaupungin jokaista vaikuttamistoimielintä.”

Kaupunginvaltuusto 23.9.2019 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. (Kuntalaki 410/2015, 22 §) Kuntalaissa on erikseen säädetty kolmesta vaikuttamistoimielimestä – vanhusneuvostosta, vammaisneuvostosta ja nuorisovaltuustosta – jotka ovat edustamansa ryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Vantaalla vastaava tärkeä rooli on myös monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalla ja Svenska kommitténilla. Vaikuttamistoimielimillä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan vaikka vaikuttamistoimielimillä ei ole virallista päätösvaltaa.

Jokaista vaikuttamistoimielintä on kuultu tämän vastauksen valmistelussa. Seuraavaksi esitellään jokaisen vaikuttamistoimielimen kanta valtuustoaloitteeseen.

Kuntalain 26 §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava **nuorisovaltuusto** tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuustolla on tällä hetkellä edustus kaikissa lautakunnissa pois lukien tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta. Nuorisovaltuuston edustajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus myös kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokouksissa. Tämän lisäksi jokainen valtuustoryhmä nimeää kaupunginhallituskaudeksi lasten ja nuorten valtuutetut, jotka kutsutaan aina nuorisovaltuuston kokouksiin.

Nuorisovaltuusto koee, että nyt olemassa olevat rakenteet ovat riittävät nuorisovaltuuston ja toimielinten sekä luottamushenkilöiden väliseen tiedonvaihtoon eikä kaupunginhallituksen edustajan nimeäminen osallistumaan nuorisovaltuuston kokouksiin ole välttämätöntä.

Kunta voi lain mukaan asettaa yhteistyössä paikallisten työmarkkina-, yrittäjä- ja kansalaisjärjestöjen kanssa kotoutumisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämistä sekä etnisten suhteiden edistämistä varten paikallistason neuvottelukunnan. Vantaalla sellaisena yhteistyöelimenä toimii **monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta**. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta kannattaa valtuustoaloitteeseen sisältyvää esitystä, jonka mukaan kaupunginhallitus nimeäisi edustajansa vaikuttamistoimielimiin. Kaupunginhallituksen edustajan nimeäminen neuvottelukuntaan toisi suoran linkin kaupunginhallitukseen edellyttäen, että edustaja on läsnä kokouksissa ja raportoi niistä kaupunginhallitukselle.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta voi tehdä esityksiä ja kannanottoja kaupunginhallitukselle. Niiden käsittelylle ei ole vakiintunut selkeää menettelytapaa, mutta kaupunginhallituksen edustus neuvottelukunnassa olisi askel oikeaan suuntaan ja loisi paremmat edellytykset onnistuneelle kotoutumiselle, joka on kaupungin strateginen tavoite. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei katso tarpeelliseksi nimetä omaa edustajaa lautakuntiin. Neuvottelukunnan toiminta on luonteeltaan erityyppistä kuin lautakuntien.

Kuntalain 27 §:n ja vanhuspalvelulain sekä Vantaan **vanhusneuvoston** toimintasäännön mukaan vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyvän väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Vanhusneuvosto pitää välttämättömänä, että aloitteessa esitetyt toimenpiteet – kaupunginhallitus nimeää edustajansa vanhusneuvostoon ja vanhusneuvoston oikeus nimetä keskuudestaan edustaja kuhunkin lautakuntaan - lain toteutumisen varmistamiseksi käynnistetään ensi tilassa. Vanhusneuvoston käsityksen mukaan aloitteessa esitettyjen toimenpiteitten toteuttaminen vanhusneuvoston ja myös kaupungin muiden vaikuttamistoimielinten osalta ei aiheuta kohtuutonta talouden rasitetta.

Kuntalain 28 §:n ja vammaispalvelulain sekä Vantaan **vammaisneuvoston** toimintasäännön mukaan vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseen heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Vammaisneuvosto katsoo, että tätä lakisääteistä ja tärkeää toimintaa edistäisi kaupunkinhallituksen nimeämä edustaja vammaisneuvostossa ja neuvoston oikeus nimetä edustajansa lautakuntiin.

Svenska kommittén är tillsatt av stadsstyrelsen för att övervaka stadens verksamhet och tjänster och främja de svenskspråkiga invånarnas välmående, men övervakningen måste också kommuniceras på ett effektivt sätt för att Svenska kommittén fullgott ska kunna fylla sin funktion som påverkarorgan. I likhet med de andra påverkarorganen önskar Svenska kommittén att i fortsättningen inom sig få utse en representant i varje nämnd. För Svenska kommitténs del gäller det specifikt nämnder som inte har en svenskspråkig/svensktalande representant, i nuläget yrkar vi i synnerhet på att få en representant till social- och hälsovårdsnämnden. Vi yrkar också på att stadsstyrelsen ska ha en representant i Svenska kommittén i fortsättningen för att säkerställa en stark och effektiv dialog.

Käännös

Kaupunginhallitus on asettanut **Svenska kommitténin** kaupungin ruotsinkielisen toiminnan valvomiseksi ja ruotsinkielisten asukkaiden hyvinvoinnin ja palveluiden saamisen varmistamiseksi. Jotta Svenska kommittén pystyisi suorittamaan tehtävänsä vaikuttamistoimielimenä mahdollisimman hyvin, olisi erittäin tärkeää, että vuorovaikutus Svenska kommitténin ja toimialojen välillä toimisi sujuvasti ja tehokkaasti. Svenska kommittén esittää, että he saisivat jatkossa nimetä keskuudestaan yhden edustajan kuhunkin lautakuntaan. Tällä hetkellä on erityisen tärkeää, että Svenska kommittén saisi edustajan sosiaali- ja terveyslautakuntaan, jossa edustajaa ei ole ollut. Svenska kommittén esittää myös, että kaupunginhallitus nimeää edustajansa Svenska kommitténiin vahvan ja tehokkaan dialogin varmistamiseksi.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Valtuustoaloitteen pohjalta monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja Svenska kommittén esittävät, että kaupunginhallitus nimeää edustajan vaikuttamistoimielimeen. Lisäksi vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto esittävät, että vanhusneuvostosta ja vammaisneuvostosta nimetään vaikuttamistoimielimen edustaja kaupungin kuhunkin lautakuntaan. Svenska kommittén haluaa nimetä edustajan lautakuntiin, jossa ei ole ruotsinkielistä edustajaa, tällä hetkellä ensisijaisesti sosiaali- ja terveyslautakuntaan. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei näe tarpeelliseksi nimetä toimielimensä edustajaa lautakuntiin. Nuorisovaltuusto ei esitä osaltaan toimenpiteitä aloitteen pohjalta.

Ensisijaisesti kunnallinen päätöksenteko lautakunnissa, valtuustossa ja kaupunginhallituksessa tapahtuu vaaleilla valituin edustajin. Vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan ja Svenska kommitténin jäsenillä on mahdollisuus asettua vaaleissa ehdolle ja siten edistää edustamansa tahon asiaa kunnallisessa päätöksentekokoelimeissä. Vantaalla lautakunnissa, valtuustossa ja kaupunginhallituksessa on jo edustettuina vaikuttamistoimielimiin kuuluvia edustajia. Päätöksentekokoelimiin sujuva toiminta voi vaarantua, jos niissä toimii varsinaisten jäsenten ohella paljon erilaisia yksittäisten ryhmien edustajia, jotka eivät ole valittu vaaleilla. Lisäksi tulee huomioida, että jokainen lautakunta itse päättää henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta toimielimen kokouksessa.

Nuorisovaltuusto muodostaa vaikuttamistoimielimien joukossa siinä mielessä poikkeuksen, että nuoret eivät ole äänioikeutettuja eivätkä voi asettua vaaleissa ehdolle ennen 18 vuoden ikää. Sen vuoksi nuorten äänen esiin tuominen on eri tavalla perusteltua kuin muiden vaikuttamistoimielimien edustamien tahojen.

Vaikuttamistoimielimien äänen voimistaminen poliittisessa päätöksenteossa on kuitenkin hyvin perusteltu toive ja sen edistäminen voisi tapahtua asettamalla valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla kaupunginhallituksen edustaja jokaiseen vaikuttamistoimielimeen lukuun ottamatta nuorisovaltuustoa, joka ei katsonut asiaa tarpeelliseksi.

Kaupunginhallituksen oikeus nimetä edustajansa kuhunkin vaikuttamistoimielimeen vaatii hallintosäännön muuttamista. Asia otetaan valmisteluun, kun hallintosääntöä lähdetään seuraavan kerran muuttamaan. *Hallintosääntömuutos toteutetaan siten, että kaupunginhallitus voi nimetä edustajansa vaikuttamistoimielimiin vaalikaudelle 2021–2024.*

Kaupunginhallitus 5.10.2020 § 12

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jussi Särkelälle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle Kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginhallitus päätti lisätä vastauksen loppuun seuraavaan lauseen:

Hallintosääntömuutos toteutetaan siten, että kaupunginhallitus voi nimetä edustajansa vaikuttamistoimielimiin vaalikaudelle 2021–2024.

Päätös:

Päätettiin

- a) antaa Jussi Särkelälle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle kaupunginhallituksen vastaus
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite: Allekirjoitettu Jussi Särkelän ja 15 muun valtuutetun aloite vaikuttamistoimielinten toiminnan varmistamiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kehittämispäällikkö Ritva Nyberg, 040 062 9536, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi